Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2025/1176

18.6.2025

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/1176

z dne 23. maja 2025

o določitvi predizbirnih meril in meril za oddajo pri dražbah za uvajanje energije iz obnovljivih virov

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1735 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira ukrepov za krepitev ekosistema proizvodnje neto ničelnih tehnologij in spremembi Uredbe (EU) 2018/1724 ([1]) in zlasti člena 26(3) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2024/1735 določa ukrepe za povečanje proizvodne zmogljivosti Unije za neto ničelne tehnologije in njihove ključne komponente. S temi ukrepi naj bi se povečala konkurenčnost sektorja neto ničelnih tehnologij, privabile naložbe in izboljšal dostop do trga za čiste tehnologije v Uniji. Med temi pravili se s členom 26 Uredbe (EU) 2024/1735 podpira cilj razvoja in ohranjanja industrijske podlage za uvajanje tehnologij za energijo iz obnovljivih virov, potrebnih za zagotovitev oskrbe Unije z energijo in preprečevanje odvisnosti od dobave s temi tehnologijami. V ta namen morajo države članice uporabiti nekatera necenovna merila za vsaj 30 % količine, prodane na dražbi na leto na državo članico, ali alternativno za vsaj 6 gigavatov na leto na državo članico za uvajanje energije iz obnovljivih virov z uporabo tehnologij za energijo iz obnovljivih virov, navedenih v členu 4(1), točke (a) do (j), navedene uredbe ([2]). S členom 26 Uredbe (EU) 2024/1735 se uvaja zahteva, da se nekatera necenovna merila uporabljajo kot predizbirna merila, pri drugih merilih pa imajo države članice prožnost, da se pri zasnovi dražb odločijo, ali jih bodo uporabljale kot predizbirna merila ali merila za oddajo ali kot kombinacijo obeh vrst meril. Poleg tega se v skladu s členom 26(2), zadnji pododstavek, Uredbe (EU) 2024/1735 državam članicam ne preprečuje uporaba dodatnih necenovnih meril poleg tistih iz člena 26(2).

(2) Namen pravil, s katerimi so določena predizbirna merila ali merila za oddajo, ki bi jih bilo treba vključiti pri dražbah za uvajanje energije iz nekaterih obnovljivih virov, je olajšati zasnovo in uporabo meril iz člena 26 Uredbe (EU) 2024/1735 ter zagotoviti enotnost po vsej Uniji, hkrati pa državam članicam zagotoviti zadostno prožnost. Z usklajenim izvajanjem meril naj bi se zmanjšali transakcijski stroški za gospodarske subjekte in države članice ter preprečila razdrobljenost notranjega trga v skladu z načelom dodane vrednosti Unije. Hkrati s tem bi bilo treba državam članicam omogočiti zadostno prožnost, da lahko uporabo predizbirnih meril ali meril za oddajo prilagodijo strukturi in načrtovanju svojih sistemov dražb, njihovim posebnim značilnostim in drugim vidikom, povezanim z drugimi cilji javne politike, v skladu z načelom subsidiarnosti. Uporaba teh meril pri dražbah za energijo iz obnovljivih virov ne bi smela ogroziti glavnih ciljev dražbe v smislu hitrega, učinkovitega in trajnostnega uvajanja energije iz obnovljivih virov ter bi morala zagotoviti konkurenčen postopek za zbiranje ponudb in pravno varnost. Ta uredba določa predizbirna merila ali merila za oddajo, ki bi jih bilo treba vključiti pri dražbah za uvajanje energije iz nekaterih obnovljivih virov, s čimer se zagotovi, da so ta merila zasnovana in se uporabljajo na objektiven, pregleden in nediskriminatoren način, pri tem pa ne povzročajo nesorazmernega povečanja stroškov.

([1]) UL L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

([2]) Zajete tehnologije so sončne tehnologije, vključno s tehnologijami fotovoltaike (FV), sončne toplotne električne energije in sončne toplotne energije; tehnologije vetrne energije na kopnem in energije iz obnovljivih virov na morju; tehnologije toplotnih črpalk in geotermalne energije; vodikove tehnologije, vključno z elektrolizatorji in gorivnimi celicami, kadar se uporabljajo za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov; tehnologije trajnostnega bioplina in biometana; tehnologije za trajnostna alternativna goriva, ki so tehnologije za obnovljiva goriva.

(3) Merilo, povezano z odgovornim poslovnim ravnanjem, naj bi zagotovilo, da so dejavnosti, ki jih izvajajo podjetja, prilagojene potrebam družbe in narave. Ob upoštevanju okvira ustreznih mednarodnih standardov, kot so vodilna načela Združenih narodov o podjetništvu in človekovih pravicah: izvajanje okvira Združenih narodov za varovanje, spoštovanje in pomoč, smernice OECD za večnacionalna podjetja o odgovornem poslovnem ravnanju, smernice OECD o skrbnem pregledu za odgovorno poslovno ravnanje, tristranska deklaracija MOD o načelih večnacionalnih podjetij in socialne politike ter ustrezna zakonodaja Unije o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti ([3]), zlasti Direktiva (EU) 2024/1760 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]), Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]) ter Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2772 ([6]), bi morala uvedba predizbirnega merila v zvezi z odgovornim poslovnim ravnanjem pri dražbah za energijo iz obnovljivih virov preseči zahteve glede skrbnega pregleda iz obstoječega prava Unije, tako da se zahteva sprejetje ukrepov, s katerimi se obravnavajo ključni elementi skrbnega pregleda v zvezi s splošnimi poslovnimi dejavnostmi ponudnika, povezanimi z dražbo. Od ponudnikov bi bilo treba zahtevati tudi, da javno obveščajo o ukrepih, sprejetih v ta namen. Da bi se izognili pretiranemu birokratskemu bremenu, se od fizičnih oseb, podjetij, ki ne spadajo na področje uporabe Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([7]), kot so opredeljena v členih 19a in 29a navedene direktive ter njunih poznejših spremembah, in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov ne bi smelo zahtevati izpolnjevanje te dodatne obveznosti, tako da zanje veljajo manj stroge zahteve, hkrati pa so v celoti izvzeti iz uporabe merila odgovornega poslovnega ravnanja za projekte s proizvodno zmogljivostjo manj kot 10 MW. Vendar bi morale države članice ohraniti možnost, da obveznost ukrepanja za obravnavo ključnih elementov skrbnega pregleda za projekte s proizvodno zmogljivostjo več kot 10 MW razširijo na fizične osebe, podjetja, ki ne spadajo na področje uporabe Direktive 2013/34/EU, kot so opredeljena v členih 19a in 29a navedene direktive ter njunih poznejših spremembah, in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov. Ocena skladnosti z merilom za odgovorno poslovno ravnanje bi morala temeljiti na ključnih elementih skrbnega pregleda, kot so določeni v Prilogi I k Delegirani uredbi (EU) 2023/2772 ([8]).

(4) Zagotavljanje visoke ravni kibernetske varnosti in varnosti podatkov v obratih za proizvodnjo energije je ključno za ohranjanje zanesljivosti energetske oskrbe z energijo in kritične energetske infrastrukture. Tveganja za kibernetsko varnost v energetskem sektorju lahko škodijo zaupnosti informacij, ki se obdelujejo pri gradnji in delovanju obratov za energijo iz obnovljivih virov, ter vplivajo na sposobnost subjekta, da ohrani operativni nadzor nad obratom. Naprave za energijo iz obnovljivih virov se soočajo z večjim številom morebitnih tveganj za kibernetsko varnost, povezanih z dobavno verigo, kot so huda in nepričakovana motnja v oskrbovalni verigi, nerazpoložljivost izdelkov, storitev ali postopkov informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) v dobavni verigi ali kibernetski napadi, ki jih izvedejo akterji v dobavni verigi, vključno z zelo naprednimi in vztrajnimi zlonamernimi državnimi in kriminalnimi akterji.

(5) Da bi zagotovili ustrezno odpravo tveganja za kibernetsko varnost in varnost podatkov s strani vseh ponudnikov, bi morale dražbe za uvajanje energije iz obnovljivih virov vključevati predizbirna merila, ki od njih zahtevajo izvajanje ukrepov za obvladovanje tveganj za kibernetsko varnost, njihovo upoštevanje v načrtu za kibernetsko varnost in zagotovitev, da se ti ukrepi uporabljajo za izdelke ali storitve informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT), ki jih zagotavljajo njihovi dobavitelji. Hramba in obdelava podatkov, povezanih z delovanjem obratov za energijo iz obnovljivih virov v jurisdikcijah zunaj Evropskega gospodarskega prostora, lahko ogrozita varnost obratov in celotnega sistema. Potrebna je dodatna raven varstva podatkov, da se zagotovi varnost obratov in celotnega sistema

([3]) Zlasti direktiva o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti, Direktiva (EU) 2024/1760 o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti in Direktiva (EU) 2022/2464 o direktivi glede poročanja podjetij o trajnostnosti, vključno z Delegirano uredbo (EU) 2023/2772 glede standardov poročanja o trajnostnosti, zlasti odstavek 61.

([4]) Direktiva (EU) 2024/1760 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti in spremembi Direktive (EU) 2019/1937 in Uredbe (EU) 2023/2859 (UL L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

([5]) Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 537/2014, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Direktive 2013/34/EU glede poročanja podjetij o trajnostnosti (UL L 322, 16.12.2022, str. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj).

([6]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2772 z dne 31. julija 2023 o dopolnitvi Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede standardov poročanja o trajnostnosti (UL L, 2023/2772, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj).

([7]) Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

([8]) Glej Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/2772, Priloga I, odstavek 61.

v primerih, kadar za ponudnika velja jurisdikcija tretje države, ki od ponudnika zahteva, da informacije o ranljivostih programske ali strojne opreme sporoča organom te tretje države, preden postane znano, da so se te ranljivosti izkoriščale. Dodatna raven varstva podatkov je potrebna tudi, kadar so akterji groženj, ki delujejo z ozemlja te tretje države, po javni izjavi v imenu Unije v okviru za skupni diplomatski odziv EU na zlonamerne kibernetske dejavnosti ([9]) ali v imenu ene ali več njenih držav članic, izvajali zlonamerne kibernetske dejavnosti ali kampanje. V ta namen bi morale države članice zlasti upoštevati usmerjene omejevalne ukrepe, ki jih je naložila Unija, za odvračanje kibernetskih napadov, ki pomenijo zunanjo grožnjo Uniji ali njenim državam članicam, in odzivanje nanje ([10]). Javne izjave v imenu države članice so zlasti pomembne za dražbe, ki jih je izvedla ta država članica. V takih primerih bi morali ponudniki predložiti utemeljen načrt za kibernetsko varnost z opisom tehničnih, operativnih in organizacijskih ukrepov za zagotovitev, da se podatki, ki so bili uporabljeni ali ustvarjeni pri njihovih poslovnih dejavnostih, povezanih z dražbo, hranijo in obdelujejo v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) ter se ne prenašajo iz EGP. Pomembno je, da subjekt s sedežem v EGP ohrani operativni nadzor nad obratom, da bi zagotovil ustrezen nadzor in izvrševanje prava EU ter s tem varnost obrata in celotnega sistema.

(6) Vključitev meril, da bi zagotovili sposobnosti ponudnika za izvedbo projekta, je ključna za zagotovitev, da so ponudniki in njihove ponudbe verodostojni, imajo potrebno tehnično znanje, izkušnje ter finančne in gospodarske zmogljivosti ter realističen poslovni in tehnični načrt za popolno in pravočasno izvedbo projekta ob upoštevanju različnih specifikacij in zahtev glede necenovnih meril, vključenih v dražbo. Zato je primerno od ponudnikov zahtevati, da predložijo posebno dokumentacijo in dokazila. Države članice bi morale pri oblikovanju takih meril upoštevati tudi stroške projekta, tveganja, zmogljivost projekta, zrelost tehnologije, stopnjo inovativnosti, ki jo zahteva dražba, in druge ustrezne tržne pogoje. To je zlasti pomembno, ker lahko naložitev pretiranih zahtev, na primer za manjše projekte, umetno omeji konkurenco in izključi manjše akterje, ki bi sicer lahko sodelovali na dražbi. Poleg tega lahko naložitev pretiranih zahtev omeji sodelovanje novih udeležencev na dražbi. Namesto tega bo morda treba za večje projekte, ki vključujejo višja tveganja, določiti strožje pogoje, da se zagotovi popolna in pravočasna izvedba projekta, obenem pa se še vedno zagotovi konkurenčen postopek za zbiranje ponudb.

(7) V skladu s členom 26(1) Uredbe (EU) 2024/1735 morajo države članice za ocenjevanje prispevka dražbe k trajnostnosti in odpornosti vključiti predizbirna merila ali merila za oddajo. S členom 25 Uredbe (EU) 2024/1735 se od javnih naročnikov in naročnikov zahteva, da v nekaterih postopkih javnega naročanja uporabljajo minimalne obvezne zahteve glede okoljske trajnostnosti in nekatere obvezne zahteve za ocenjevanje prispevka ponudbe k odpornosti. Postopki javnega naročanja in dražbe za uvajanje obnovljivih virov energije prispevajo k odpornosti v Uniji. Za javna podjetja energetskega sektorja, ki so naročniki v skladu s členom 4 Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([11]), se pri nabavi neto ničelnih tehnologij iz člena 4(1), točke (a) do (k), Uredbe (EU) 2024/1735 uporablja člen 25 Uredbe (EU) 2024/1735. Hkrati lahko kot ponudniki sodelujejo tudi na dražbah za energijo iz obnovljivih virov v skladu s členom 26 Uredbe (EU) 2024/1735. V uvodni izjavi 81 Uredbe (EU) 2024/1735 je opozorjeno, da je treba poskrbeti, da se zahteve glede trajnostnosti in odpornosti uporabljajo na način, ki zagotavlja pošteno in enakopravno konkurenco med udeleženci na trgu, ne glede na njihovo lastniško strukturo. Da bi zagotovili pošteno in enakopravno konkurenco, bi morala za namene ocenjevanja zahtev glede odpornosti in okoljske trajnostnosti za javna podjetja, ki sodelujejo na dražbah za energijo iz obnovljivih virov v skladu s členom 26, veljati samo pravila iz člena 26. Pravila iz člena 25 bi se morala uporabljati za nabavo neto ničelnih tehnologij, razen kadar se taka nabava uporablja za izvajanje projektov, dodeljenih v okviru dražb za energijo iz obnovljivih virov ob upoštevanju člena 26 ([12]).

([9]) Sklepi Sveta o okviru za skupen diplomatski odziv EU na zlonamerne kibernetske dejavnosti („zbirka orodij za kibernetsko diplomacijo“), 19. junij 2017.

([10]) Uredba Sveta (EU) 2019/796 z dne 17. maja 2019 o omejevalnih ukrepih proti kibernetskim napadom, ki ogrožajo Unijo ali njene države članice, ST/7302/2019/INIT (UL L 129 I, 17.5.2019, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/796/oj).

([11]) Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([12]) Za ta podjetja bi še vedno veljal splošni okvir za javno naročanje, ki se uporablja zanje.

(8) Izrecna izbira vrste meril za ocenjevanje prispevka dražbe k trajnostnosti in odpornosti (predizbirna merila ali merila za oddajo) je v pristojnosti ustreznih organov, ki zasnujejo posamezno dražbo. Vendar bi morali zadevni organi zagotoviti, da izbira vrste meril ne ogroža konkurenčne narave postopka za zbiranje ponudb in ne upočasnjuje neupravičeno uvajanja tehnologij energije iz obnovljivih virov.

(9) Cilj ocenjevanja prispevka dražb k odpornosti bi moral biti namenjen zagotavljanju dostopa Unije do zanesljive in trajnostne oskrbe z energijo z (i) zmanjšanjem sedanje odvisnosti in preprečitvijo novih strateških odvisnosti od posameznih tretjih držav pri dobavi z neto ničelnimi tehnologijami energije iz obnovljivih virov in njihovimi glavnimi posebnimi komponentami ter (ii) povečanjem proizvodne zmogljivosti Unije za te tehnologije in komponente. To bi bilo treba storiti brez ogrožanja doseganja zavezujočega cilja Unije za energijo iz obnovljivih virov za leto 2030 iz člena 3(1) Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ([13]). Pri odločanju, ali naj se odpornost uporabi kot predizbirno merilo ali merilo za oddajo za neto ničelne tehnologije ali njihove glavne posebne komponente bi morali zadevni organi upoštevati stopnjo odvisnosti Unije od tretje države za to neto ničelno tehnologijo ali njeno glavno posebno komponento, razpoložljivost alternativnih virov oskrbe in učinek, ki bi ga uporaba odpornosti kot predizbirnega merila namesto merila za oddajo lahko imela na dobavo te glavne posebne komponente. Kadar se odpornost pri dražbah uporablja kot merilo za oddajo, bi si morali zadevni organi prizadevati za povečanje diverzifikacije oskrbe Unije tako, da bo potekala stran od države, od katere je Unija pretirano odvisna, in sicer z dodelitvijo večjega števila točk ponudnikom, ki zagotavljajo večjo diverzifikacijo svojih virov oskrbe v primerjavi s ponudniki, ki izpolnjujejo minimalne zahteve glede odpornosti.

(10) Za odpravo odvisnosti Unije od ene same tretje države, ki dobavlja več kot 50 % specifične neto ničelne tehnologije ali njenih komponent ali v določenih okoliščinah vsaj 40 %, ter za spodbujanje diverzifikacije oskrbe bi morali zadevni organi držav članic omejiti sodelovanje na ustrezne dražbe ali dodeliti točke na podlagi zahtev, povezanih s poreklom končnega proizvoda in določenim številom glavnih posebnih komponent iz Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2025/1178 ([14]), ki izvirajo iz tretje države, od katere je Unija prekomerno odvisna. Poleg tega je primerno omejiti izvor nekaterih ključnih strateških komponent glede na njihovo tehnološko vrednost in osrednjo vlogo pri zanesljivosti oskrbe z energijo in v oskrbovalni verigi specifičnih neto ničelnih tehnologij, vendar bi morali ponudniki za druge glavne posebne komponente ohraniti prožnost pri izbiri komponent, ki jih nameravajo nabaviti iz tretje države, od katere je Unija prekomerno odvisna, v okviru omejitev iz te uredbe. Te zahteve določajo praktično in objektivno preverljivo metodologijo za ocenjevanje odpornosti neto ničelnih tehnologij in njihovih glavnih posebnih komponent, ki so del dražbe. Primerno je določiti posebne zahteve za različne tehnologije in njihove glavne posebne komponente ob upoštevanju njihovih posebnih okoliščin in značilnosti, kot so razpoložljivost alternativnih virov oskrbe, zadostna proizvodna zmogljivost na svetovni ravni, stopnja zrelosti in uvajanja tehnologije, vpliv diverzifikacije na oskrbovalne verige in skupni stroški. V primeru končnih proizvodov fotovoltaičnih tehnologij (sistemi sončne fotovoltaike) in fotovoltaičnih modulov nepreferencialna pravila o poreklu iz Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446 ([15]) določajo, da sestavljanje fotovoltaičnih celic (HS 8541 42), ki se uvrščajo pod isto tarifno številko kot fotovoltaični moduli (HS8541 43) ali enakovrednih komponent v fotovoltaične module ne bi spremenilo porekla modula. Zato se je primerno sklicevati na sestavo sistema sončne fotovoltaike in fotovoltaičnega modula in ne na njuno poreklo kot na referenco za prispevek k odpornosti navedenih posebnih proizvodnih faz.

([13]) Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj), kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([14]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2025/1178 z dne 23. maja 2025 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2024/1735 Evropskega parlamenta in Sveta glede seznama končnih proizvodov neto ničelnih tehnologij in njihovih glavnih posebnih komponent za namen ocenjevanja prispevka k odpornosti (UL L, 2025/1178, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj).

([15]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 z dne 28. julija 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o podrobnih pravilih v zvezi z nekaterimi določbami carinskega zakonika Unije (UL L 343, 29.12.2015, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

(11) Za nekatere glavne posebne komponente je lahko raven odvisnosti od ene same tretje države tako visoka, da bi stroga uporaba merila za odpornost ogrozila zanesljivost oskrbe s to komponento. V takih primerih je primerno, da zadevni organi ohranijo nekaj prožnosti pri zvišanju praga glavnih posebnih komponent, ki lahko izvirajo iz tiste tretje države, od katere je Unija prekomerno odvisna.

(12) Komisija bi morala pri izvajanju ocenjevanja iz člena 26(8) Uredbe (EU) 2024/1735 o merilih za odpornost in trajnostnost pri dražbah za uvajanje energije iz obnovljivih virov ter njihovega učinka na pospešeno uvajanje tehnologij za energijo iz obnovljivih virov upoštevati učinkovitost merila za odpornost in vprašanje, ali tako učinkovitost spodkopavajo prakse, katerih cilj je spremeniti poreklo končnih proizvodov neto ničelnih tehnologij ali njihovih glavnih posebnih komponent.

(13) Zadevni organi držav članic bi morali oceniti tudi prispevek dražb k odpornosti za tehnologije vetrne energije na kopnem, tehnologije vetrne energije na morju in elektrolizatorje, tudi v odsotnosti ene same tretje države, ki dobavi več kot 50 % teh tehnologij ali njihovih komponent ali v nekaterih okoliščinah vsaj 40 %, glede na to, da za te tehnologije obstaja znatno tveganje povečane odvisnosti od uvoza iz Ljudske republike Kitajske, kar bi lahko ogrozilo zanesljivost oskrbe v Uniji. To velja glede na sedanje in predvidene trende ponudbe in povpraševanja v svetu in Uniji po teh tehnologijah ter dejstvo, da proizvodna zmogljivost Ljudske republike Kitajske presega 50 % svetovne proizvodnje ([16]), njena predvidena proizvodnja pa znatno presega domače cilje in predvideno povpraševanje.

(14) V členu 26(2) Uredbe (EU) 2024/1735 je navedeno, da je prispevek dražbe k trajnostnosti mogoče oceniti z uvedbo meril v zvezi z okoljsko trajnostnostjo, ki presega minimalne zahteve v veljavnem pravu, inovacijah ali povezovanju energetskega sistema.

(15) Uredba (EU) 2024/1735 določa vključitev pomislekov v zvezi z okoljsko trajnostnostjo tako v nekatere postopke javnega naročanja kot v nekatere dražbe za uvajanje energije iz obnovljivih virov. Uredba Komisiji daje izvedbena pooblastila za določitev minimalnih zahtev v zvezi z okoljsko trajnostnostjo za javna naročila in za podrobnejšo določitev meril okoljske trajnostnosti, ki se lahko uporabljajo na dražbah za uvajanje energije iz obnovljivih virov. Določijo se v izvedbeni uredbi, ki bo sprejeta v skladu s členom 25(5) Uredbe (EU) 2024/1735, druga pa so bila določena v tej uredbi. Oba akta si prizadevata doseči isti cilj, tj. povečati okoljsko trajnostnost neto ničelnih tehnologij in zmanjšati njihov vpliv na okolje. Vendar se pristop obeh uredb in njuna vsebina razlikujeta, da bi se upoštevala različna posebna pravna pooblastila, razlika v postopkih v zvezi z javnimi naročanjem in dražbami za uvajanje energije iz obnovljivih virov, različno področje uporabe v smislu zajetih neto ničelnih tehnologij ter razlika v vrsti organov, pristojnih za te različne postopke, in količinah, ki se uvajajo preko njih.

(16) Pri določanju meril okoljske trajnostnosti bi morali zadevni organi določiti merila za ocenjevanje vplivov na podnebje in okolje. Pri tem bi morali uporabiti eno ali več meril okoljske trajnostnosti iz te izvedbene uredbe ali drugih meril, za katere menijo, da so pomembna.

(17) Ogljični odtis tehnologij energije iz obnovljivih virov je eno od ustreznih meril, ki jih lahko zadevni organi držav članic uvedejo pri dražbah, da bi ocenili njihov prispevek k okoljski trajnostnosti. Da bi bilo to merilo objektivno, pregledno in nediskriminatorno, bi bilo treba ogljični odtis neto ničelne tehnologije meriti in ocenjevati ob upoštevanju življenjskega cikla. Prav tako je primerno harmonizirati metode za ocenjevanje ogljičnega odtisa v življenjskem ciklu, da se zmanjšajo odstopanja pri predpostavkah in izboljša primerljivost rezultatov, kar je potrebno za omogočitev učinkovitega prispevka k okoljski trajnostnosti. V okviru dogovora o čisti industriji ([17]) se pričakuje nadaljnja harmonizacija na tem področju. Če pravo Unije določa metodo za ocenjevanje ogljičnega odtisa določene neto ničelne tehnologije, bi jo države članice morale uporabiti pri svojih nacionalnih dražbah za uvajanje energije iz obnovljivih virov, pri kateri se uporablja navedena tehnologija.

([16]) IEA, Energy Technology Perspectives (Vidiki energetske tehnologije), 2024.
([17]) COM(2025) 85 final.

(18) Če ne obstaja pravo Unije, ki bi določalo posebno metodo ali metodo, ki bi bila primerna za uporabo kot približek za ocenjevanje ogljičnega odtisa določene tehnologije za energijo iz obnovljivih virov, je treba za izboljšanje primerljivosti rezultatov pri uporabi ogljičnega odtisa kot merila pri dražbah podrobneje določiti parametre zasnove za navedeno merilo, zlasti v smislu metodologije in zahtev glede kakovosti podatkov.

(19) Prehod na krožno gospodarstvo je ključni element evropskega zelenega dogovora, kot je določeno v akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo ([18]).

(20) Dražbe za neto ničelne tehnologije lahko prispevajo k temu prehodu z določitvijo predizbirnih meril ali meril za oddajo, povezanih krožnostjo. Če se organi za to odločijo, bi morali določiti merila za možnost recikliranja, enostavnost popravila in vzdrževanja ali enostavnost posodobitve, ponovne uporabe, ponovne izdelave in obnove proizvodov ali za uporabo ali vsebnost recikliranih materialov, tudi kritičnih surovin, v zvezi z enim ali več zadevnih parametrov proizvoda iz Priloge I k Uredbi (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta ([19]).

(21) Izguba biotske raznovrstnosti in propad ekosistema sta med največjimi grožnjami, s katerimi se sooča človeštvo. Unija je vzpostavila pravne okvire, strategije in akcijske načrte za varstvo narave ter obnovo habitatov in vrst, kot sta strategija za biotsko raznovrstnost do leta 2030 ([20]) in Uredba (EU) 2024/1991 Evropskega parlamenta in Sveta ([21]). Podnebna kriza povzroča izgubo biotske raznovrstnosti po vsem svetu, ta izguba pa poslabšuje podnebne spremembe, zaradi česar sta neločljivo povezani, kot so potrdile nedavne študije. Biotska raznovrstnost in zdravi ekosistemi so bistveni za razvoj, odporen proti podnebnim spremembam.

(22) Neto ničelne tehnologije imajo lahko negativne in pozitivne vplive na biotsko raznovrstnost. Primerno je, da se pri dražbah oblikujejo merila, ki pomagajo pri ohranjanju raznolikosti vrst, ekosistemov in njihove sposobnosti razmnoževanja. Negativni vplivi so večinoma opazni na lokalni ravni in lahko vključujejo izgubo ali poslabšanje habitata ter motenje vrst, tudi zaradi hrupa in trkov. Pozitivni vplivi lahko vključujejo blažitev podnebnih sprememb, zmanjšanje onesnaženosti zraka in posege v krajino, ki koristijo prostoživečim rastlinskimi in živalskimi vrstami. Predizbirna merila ali merila za oddajo ali oboje, ki obravnavajo vpliv na biotsko raznovrstnost, lahko spodbujajo sinergije med neto ničelnimi tehnologijami in biotsko raznovrstnostjo. Ves čas trajanja projekta bi moralo biti vzpostavljeno pregledno spremljanje vpliva projektov na biotsko raznovrstnost, po potrebi pa bi bilo treba sprejeti prilagoditvene ukrepe.

(23) Kadar zadevni organi kot merilo za oddajo vključijo vpliv neto ničelnih tehnologij na biotsko raznovrstnost, bi moralo merilo zahtevati neto pozitivne prispevke k biotski raznovrstnosti. Primeri ukrepov, ki obravnavajo neto pozitivne prispevke k biotski raznovrstnosti, bi lahko vključevali obnovo ali ponovno vzpostavitev habitatov, ukrepe za izboljšanje habitatov vrst in povečanje njihovih populacij ali ukrepe za zmanjšanje obremenjenosti okolja zaradi drugih dejavnosti. Nagrajevanje neto pozitivnih prispevkov k biotski raznovrstnosti, ki presegajo izravnalne ukrepe, zagotavlja enake konkurenčne pogoje med konkurenčnimi ponudniki, katerih projekti imajo različne učinke, in daje spodbudo za preprečevanje ali zmanjšanje negativnih učinkov.

(24) Energijska učinkovitost je ključna za doseganje ambicioznih ciljev Unije glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z letom 1990, kot je določeno v svežnju „Pripravljeni na 55“. Poleg tega je energijska učinkovitost tudi ključni dejavnik pri zniževanju cen energije in izboljšanju odpornosti oskrbe z energijo v Uniji, s čimer omogoča pravičen in varen zeleni prehod.

([18]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom „Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo – Za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo“, COM(2020) 98 final.

([19]) Uredba (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke, spremembi Direktive (EU) 2020/1828 in Uredbe (EU) 2023/1542 ter razveljavitvi Direktive 2009/125/ES (UL L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([20]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 – Vračanje narave v naša življenja, COM/2020/380 final.

([21]) Uredba (EU) 2024/1991 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2024 o obnovi narave in spremembi Uredbe (EU) 2022/869 (UL L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj).

(25) Dražbe lahko prispevajo k energijski učinkovitosti tako, da v fazi ocenjevanja prispevka k trajnostnosti vključijo predizbirna merila ali merila za oddajo, v katerih so navedeni proizvodi, katerih energijska učinkovitost bo ocenjena, in za vsak proizvod veljavna metodologija ocenjevanja. Kadar je to ustrezno, bi bilo treba merila določiti v skladu s členom 7(2) Uredbe (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta ([22]) ali referenčne vrednosti za energijsko učinkovitost, določene v izvedbenih ukrepih, sprejetih v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([23]).

(26) Trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri je pomembno za odpornost Unije, strukturno slabo upravljanje vodnih virov pa je povzročilo degradacijo in onesnaževanje tega omejenega vira in ekosistemov, povezanih z vodo. Direktiva 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([24]) je vzpostavila celovit model za upravljanje kakovosti vode, cilj Unije na področju vodne politike pa je Evropejcem zagotoviti dostop do kakovostne in zadostne vode, dobro stanje vseh vodnih teles po vsej Evropi ter zadostno, uravnoteženo in pravično razpoložljivost vode za vse sektorje, ki uporabljajo vodo, vključno z industrijo. Nekatere neto ničelne tehnologije vplivajo na vodo v času uporabe z uporabo vode ali odvajanjem odpadne vode v vodna telesa. Zato je morda pomembno, da se na dražbah za take tehnologije oblikujejo necenovna merila v zvezo z okoljsko trajnostnostjo, ki so povezana z vodo.

(27) Zmanjšanje onesnaževanja je še en ključni element evropskega zelenega dogovora, kot je določeno v akcijskem načrtu za ničelno onesnaževanje zraka. V načrtu je določen cilj zmanjšanja onesnaževanja zraka, vode in tal na ravni, ki ne veljajo več za škodljive za zdravje in naravne ekosisteme ter ustrezajo mejam zmogljivosti našega planeta. Dražbe za neto ničelne tehnologije lahko pomagajo pri zmanjšanju onesnaževal z določitvijo predizbirnih meril ali meril za oddajo na stopnjo onesnaženosti. Če se zadevni organi odločijo za uporabo takih meril, bi bilo treba zadevne metodologije, pragove in mehanizme za zagotavljanje skladnosti opredeliti v skladu s pravom Unije in na podlagi tega prava, kadar so na voljo, ter ob upoštevanju meril iz Dodatka C k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2023/2486, kot je ustrezno ([25]).

(28) Inovacije so ključne za konkurenčnost, gospodarsko rast in hitro uvajanje energije iz obnovljivih virov. Direktiva (EU) 2018/2001 si prizadeva za spodbujanje inovacij na področju uvajanja energije iz obnovljivih virov do leta 2030 z določitvijo okvirnega cilja za inovativno tehnologijo energije iz obnovljivih virov vsaj v 5 % novo nameščenih zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov. Vključitev meril za inovacije v zasnovo dražb naj bi spodbujala razvoj popolnoma novih rešitev ali izboljšanje rešitev, ki presegajo stanje tehnike. Tako se bo oblikoval trden okvir, ki bo spodbujal sprejetje najnovejših tehnologij ter zagotavljal trajnostno in konkurenčno pot do podnebne nevtralnosti.

(29) Pri uporabi inovacij kot predizbirnega merila ali merila za oddajo pri dražbah je treba razlikovati med dvema vrstama dražb. Prvič, najpogostejše vrste dražb so tiste, ki se ne osredotočajo izrecno na inovacije kot glavno merilo, uporabljeno pri dražbah, ampak je njihov glavni cilj uvajanje energije iz obnovljivih virov. Čeprav cilj teh dražb ni spodbujanje inovacij kot takih, se lahko nekateri elementi, ki nagrajujejo inovacije, dodajo v zasnovo dražb kot merila za oddajo ali predizbirna merila. Drugo manjšo podskupino dražb bi lahko imenovali dražbe, namenjene izključno inovacijam, katerih glavni cilj je spodbujanje inovacij, povezanih s prihodnjo uporabo energije iz obnovljivih virov, kot so projekti, ki izkoriščajo energijo valovanja in plimovanja ali projekti vetrnih generatorjev, ki uporabljajo zmaje.

([22]) Uredba (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU (UL L 198, 28.7.2017, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj).

([23]) Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (UL L 285, 31.10.2009, str. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj).

([24]) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([25]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2486 z dne 27. junija 2023 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k trajnostni rabi ter varstvu vodnih in morskih virov, prehodu na krožno gospodarstvo, preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja ali varstvu in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov, in za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev, ter o spremembi Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 glede posebnih javnih razkritij za te gospodarske dejavnosti (UL L, 2023/2486, 21.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2486/oj).

(30) Pri obeh vrstah dražb, pri katerih so inovacije vključene kot predizbirno merilo ali merilo za oddajo, bi morali zadevni organi vedno oceniti prispevek projektov, ki kandidirajo, k minimalni ravni izboljšanja ključnih kazalnikov uspešnosti, s čimer se zagotovi, da projekt prinaša rešitve, tehnologije ali izboljšave, ki presegajo najsodobnejšo tehnologijo, ki je že na voljo na trgu, in je v zvezi s predmetom dražbe. Izbira ključnih kazalnikov uspešnosti, ob upoštevanju katerih se bodo inovacije primerjale z najsodobnejšimi rešitvami in tehnologijami, je odvisna od cilja javne politike, za katerega si prizadevajo države članice. To lahko na primer vključuje ključne kazalnike uspešnosti, s katerimi se merijo izboljšave učinkovitosti proizvodnje energije pri tehnologiji, možnosti recikliranja, prožnosti rešitve ali tehnologije za spodbujanje povezovanja energetskega sistema, manjša odvisnost od surovin, dolga življenjska doba tehnologije, manjši vpliv na okolje ali drugi ključni kazalniki uspešnosti, odvisno od posebnega javnega cilja, ki se želi doseči z vključitvijo necenovnega merila za inovacije.

(31) Pri dražbah, namenjenih izključno inovacijam, bi bilo treba pri uvedbi predizbirnih meril za ocenjevanje inovacij upoštevati tudi zrelost predlaganih rešitev ali tehnologij, s čimer se zagotovi, da projekt, ki kandidira, izpolnjuje cilje razpisa in da predlagane inovacije niso v tako zgodnji fazi razvoja, da se ne bodo uresničile. Za dražbe, ki niso posebej osredotočene na inovacije, bi morali imeti zadevni organi tudi možnost, da zahtevajo določeno stopnjo zrelosti projektov za zbiranje ponudb, da bi se izognili prejemanju ponudb v zelo zgodnjih fazah razvoja, ki verjetno ne bodo izpolnjevale ciljev dražbe.

(32) Širjenje znanja o najnovejših inovativnih dosežkih je bistveno za nadaljnje spodbujanje inovacij, zlasti za dražbe, namenjene izključno inovacijam ([26]). Zadevni organi držav članic bi morali kot predizbirna merila ali merila za oddajo vključiti potrebo po širjenju rezultatov zmagovalnega projekta preko konferenc, objav, prosto dostopnih zbirk podatkov ali brezplačne/odprtokodne programske opreme in po potrebi operativnih podatkov, če so vzpostavljeni ustrezni ukrepi za zaupnost. Prav tako bi morali zahtevati, da se izbrana ponudba zaveže, da bo za rezultate raziskav, izhajajoče iz raziskovalnih in razvojnih projektov, ki prejemajo pomoč, in zaščitene s pravicami intelektualne lastnine, pravočasno ter na neizključni in nediskriminatorni podlagi dala na voljo licence po tržni ceni, ki jih bodo lahko uporabljale zainteresirane strani v EGP. Za dražbe, ki niso posebej osredotočene na inovacije, bi bilo treba zadevnim organom držav članic omogočiti, da kot predizbirna merila ali merila za oddajo vključijo take zahteve glede širjenja znanja.

(33) Z uvedbo novih obratov za nestalne obnovljive vire energije se elektroenergetski sistem sooča s posebnimi izzivi, kot je potreba po reševanju vprašanj prezasedenosti omrežja ob hkratnem ohranjanju stabilnosti omrežja. Te potrebe se običajno obravnavajo s ponovnim dispečiranjem in drugimi rešitvami, ki pomenijo stroške za sistem. Uvedba povezovanja energetskega sistema kot necenovno merilo pri dražbah za energijo iz obnovljivih virov lahko zmanjša te stroške sistema z odpravo vpliva delovanja projekta na področju energije iz obnovljivih virov na sistem. Kljub temu potreb energetskega sistema ni mogoče reševati le z necenovnimi merili pri dražbah za energijo iz obnovljivih virov in zahtevajo sistemske rešitve, vključno z načrtovanjem omrežja, regulativnimi vidiki, tržnimi signali ali omrežnimi tarifami.

(34) Necenovna merila za povezovanje energetskega sistema bi morala biti zasnovana tako, da omogočajo sodelovanje vseh tehnologij in rešitev, ki lahko pomagajo pri zadovoljevanju ugotovljenih potreb sistema. Če je to ustrezno utemeljeno na podlagi opredeljenih potreb sistema ali dovoljeno v pravu Unije, bi morale biti dražbe osredotočene tudi na eno ali več tehnologij ali rešitev. Te tehnologije ali rešitve bi lahko bile vključene v naložbe, predvidene v projektu za zbiranje ponudb, ali pridobljene na podlagi pogodbe s tretjo osebo, dokler predstavljajo novo naložbo. Ta možnost bo ponudnikom omogočila, da izberejo stroškovno najučinkovitejše rešitve. Za oceno prispevka različnih tehnologij in rešitev k sistemski potrebi so morda potrebna orodja za modeliranje, ki organom omogočajo objektivno in nediskriminatorno oceno učinka scenarijev na energetski sistem s projektom za zbiranje ponudb in brez njega. Alternativni pristopi bi se lahko osredotočili na objektivne in preverljive spremenljivke, ki služijo kot približki za splošne potrebe sistema ali kot približki za prispevek posebnih tehnologij, zlasti ob upoštevanju načrtovanja omrežja. Vendar pri teh alternativnih pristopih obstaja tveganje, da je možno podcenjevanje vpliva projekta, ki kandidira, na sistem.

([26]) Spodbujanje širjenja znanja je lahko primerno tudi za druge vrste dražb za obnovljive vire energije poleg dražb, ki nagrajujejo inovacije.

(35) Pri vključevanju povezovanja energetskega sistema kot merila v zasnovo dražb bi morali zadevni organi upoštevati prispevek projektov za zbiranje ponudb k zadovoljevanju potreb sistema na podlagi naslednjih treh ključnih parametrov: prispevek projektov za zbiranje ponudb k potrebam elektroenergetskega sistema s časovnega vidika; njihov prispevek k vzpostavljanju povezav med nosilci energije; in njihov prispevek k potrebam elektroenergetskega sistema z vidika lokacije.

(36) Kjer se prispevek projektov za zbiranje ponudb za zadovoljevanje potreb elektroenergetskega sistema ocenjuje s časovnega vidika, je treba upoštevati širok nabor rešitev, vključno s shranjevanjem energije in prilagajanjem odjema, ki lahko prispevajo k odpravljanju neravnovesij, ki nastanejo zaradi razlik v proizvodnji energije iz obnovljivih virov in odjema električne energije. V okviru dražb za uvajanje energije iz obnovljivih virov uporaba sredstev, ki omogočajo modulacijo proizvodnje, dovajanje v omrežje ali porabo pri projektih za zbiranje ponudb, prispeva k zadovoljevanju potreb sistema z zagotavljanjem časovne prožnosti. To je mogoče doseči na primer s kombinacijo več tehnologij za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, kombinacijo proizvodnih sredstev in sredstev za shranjevanje električne energije ali kombinacijo proizvodnih sredstev in sredstev odjema ali rešitev, ki lahko po potrebi povečajo ali zmanjšajo odjem električne energije.

(37) Kadar se ocenjuje prispevek projekta za zbiranje ponudb k vzpostavitvi povezav med nosilci energije, je treba upoštevati zmogljivost za prenos energije iz obnovljivih virov med nosilci energije preko sredstev za pretvorbo energije. Povezave med nosilci energije se nanašajo zlasti na pretvorbo električne energije iz obnovljivih virov v drug nosilec energije, kot sta toplota ali vodik, za porabo v sektorju povpraševanja, ki električne energije ne porablja neposredno. Na ta način lahko postopno razogljičenje elektroenergetskega sistema, h kateremu prispeva projekt za zbiranje ponudb, omogoči razogljičenje sektorjev povpraševanja, ki ne uporabljajo električne energije, kot je toplota v nekaterih stanovanjskih ali industrijskih stavbah ali vodik v nekaterih industrijskih procesih. Povezave med nosilci energije zato prispevajo k potrebam energetskega sistema za doseganje razogljičenja, kadar je to stroškovno najučinkovitejši način. Poleg tega sredstva za pretvorbo energije, ki vzpostavljajo te povezave med nosilci energije, kot so elektrolizatorji ali objekti za proizvodnjo in shranjevanje toplote, tudi pomagajo zadovoljevati potrebe po časovni prožnosti v sektorju električne energije.

(38) Kadar se ocenjuje prispevek projekta za zbiranje ponudb k potrebam elektroenergetskega sistema z vidika lokacije, bi se bilo treba osredotočiti na interakcijo med topologijo omrežja ter lokacijo proizvodnih sredstev in sredstev porabe, kar lahko povzroči težave s prezasedenostjo omrežja in manjšo uporabo energije iz obnovljivih virov. Optimalna lokacija novih projektov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in priključne točke omrežja lahko zato pomaga ublažiti težave s prezasedenostjo omrežja in je ključnega pomena za potrebe elektroenergetskega sistema. Dražbe lahko zato omejijo sodelovanje na projekte na vnaprej določenih območjih, kjer lahko pomagajo zmanjšati prezasedenost omrežja ali dodelijo točke projektom za zbiranje ponudb na podlagi njihovega lokacijskega vpliva.

(39) Za zagotovitev učinkovitosti meril, določenih v tej uredbi, pri dražbah za obnovljive vire energije, bi morali zadevni organi držav članic določiti metodologijo za ocenjevanje necenovnih meril, določenih v tej uredbi, uvesti ustrezne mehanizme spremljanja in jamstva za zagotovitev skladnosti s takimi merili ter ustrezne kazni v primeru neizpolnjevanja. Ta jamstva in kazni bi bilo treba določiti na ravni, ki bi uravnotežila potrebo po zagotovitvi konkurenčnega zbiranja ponudb, hkrati pa podjetja odvračala od licitiranja brez trdnega namena izvedbe projekta in izpolnjevanja projektnih specifikacij. Raven jamstev in kazni bi morala biti zasnovana tako, da bi bilo za ponudnike dražje, če ne bi izpolnjevali specifikacij dražbe, kot če bi krili stroške in specifikacije izpolnjevali.

(40) Pri nekaterih merilih bo morda treba dokazati skladnost med celotnim trajanjem projekta, npr. morda bo treba stalno spremljati prispevek k povezovanju energetskega sistema, kibernetski varnosti ali okoljski trajnostnosti. Primerno je uvesti usklajena pravila o časovnem okviru preverjanja take skladnosti. Vsi ponudniki na dražbi bi se morali zavezati, da bodo ob predložitvi svoje ponudbe izpolnjevali vse zahteve in specifikacije za dražbo, vključene v ponudbo. Dokazovanje dejanske skladnosti z zahtevami, ki izhajajo iz različnih necenovnih meril in drugih zahtev glede dražbe, se lahko izvede v različnih časovnih obdobjih, ki bi jih morali po potrebi opredeliti zadevni organi držav članic.

(41) Ponudniki bi morali predložiti posebno dokumentacijo za dokazovanje skladnosti z nekaterimi necenovnimi merili. Da bi dokazali skladnost s predizbirnimi merili za odgovorno poslovno ravnanje pri dražbah za energije iz obnovljivih virov, bi morali zadevni organi držav članic zahtevati izjave o potrebni skrbnosti z zagotovilom tretjih oseb. Da bi ponudnik dokazal učinkovito izvajanje ukrepov za obvladovanje tveganj za kibernetsko varnost, bi moral predložiti načrt za kibernetsko varnost in ga redno posodabljati. Kjer je to ustrezno, lahko organi od ponudnikov in njihovih dobaviteljev zahtevajo, da se pri njih opravijo redne varnostne revizije, ki jih izvajajo neodvisne tretje osebe, in da redno predložijo rezultate teh revizij.

(42) Ta uredba ne posega v člen 4 Direktive (EU) 2018/2001, člena 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije ter v mednarodne obveznosti Unije. Zadevni organi držav članic bi morali na dražbah uvesti predizbirna merila ali merila za oddajo za uvajanje energije iz obnovljivih virov v skladu z mednarodnimi obveznostmi Unije in ustrezno zahtevo za uvedbo omejevalnih ukrepov zaradi varnosti in javnega reda. Taka merila bi morala spoštovati ter upoštevati pravo Unije in dosledno izvajati zaveze, sprejete v okviru drugih trgovinskih in naložbenih sporazumov, katerih pogodbenice so Unija ali države članice, ter trgovinskih in naložbenih ureditev, h katerim so Unija ali države članice pristopile.

(43) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za energetsko unijo –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

PREDMET UREJANJA, OPREDELITEV POJMOV IN SPLOŠNA NAČELA

Člen 1

Predmet urejanja

V tej uredbi so določene specifikacije za merila iz člena 26 Uredbe (EU) 2024/1735.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „skupnost na področju energije iz obnovljivih virov“ pomeni skupnost na področju energije iz obnovljivih virov, kot je opredeljeno v členu 2(16) Direktive (EU) 2018/2001;

(2) „skrbni pregled“ pomeni postopek, s katerim podjetja ugotovijo, preprečijo, ublažijo in prevzamejo odgovornost za odpravo negativnih vplivov na okolje in družbo, ki izhajajo iz njihove poslovne dejavnosti, povezane z dražbo; ti vplivi vključujejo negativne vplive, ki so povezani z lastnimi dejavnostmi podjetja ter višjim in nižjim delom vrednostne verige, tudi preko njegovih proizvodov ali storitev ter poslovnih odnosov;

(3) „omrežni in informacijski sistem“ pomeni omrežne in informacijske sisteme, kot je opredeljeno v členu 6, točka 1, Direktive (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta ([27]);

([27]) Direktiva (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o ukrepih za visoko skupno raven kibernetske varnosti v Uniji, spremembi Uredbe (EU) št. 910/2014 in Direktive (EU) 2018/1972 ter razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148 (direktiva NIS 2) (UL L 333, 27.12.2022, str. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

(4) „varnost omrežnih in informacijskih sistemov“ pomeni varnost omrežnih in informacijskih sistemov, kot je opredeljeno v členu 6, točka 2, Direktive (EU) 2022/2555;

(5) „operativni nadzor“ pomeni pooblastilo za uvedbo in izvajanje usmeritev obratovanja, ki urejajo vsakodnevne dejavnosti, procese in vire, da se zagotovi nemoteno delovanje naprave ter zlasti njenih omrežnih in informacijskih sistemov;

(6) „sestavljanje“ fotovoltaičnega modula pomeni integracijo in medsebojno povezavo niza fotovoltaičnih celic ali enakovrednih komponent, kot so navedeni v Izvedbeni uredbi (EU) 2025/1178, v eno samo enoto;

(7) „ogljični odtis“ pomeni vsoto emisij in odvzemov toplogrednih plinov v sistemu proizvodov ob upoštevanju vseh ustreznih dejavnosti znotraj prostorske in časovne meje sistema, izraženo kot ekvivalenti ogljikovega dioksida, ocenjeni na podlagi potencialov globalnega segrevanja v 100-letnem časovnem obdobju in izračunani na podlagi študije o oceni življenjskega cikla z uporabo enotne kategorije vpliva podnebnih sprememb;

(8) „krožno gospodarstvo“ pomeni gospodarski sistem, v katerem se, kolikor je mogoče dolgo, ohranja vrednost proizvodov, materialov in drugih virov v gospodarstvu, pri čemer se povečuje njihova učinkovita uporaba v proizvodnji in pri uporabi, s čimer se zmanjša vpliv njihove uporabe na okolje ter čim bolj zmanjšata količina odpadkov in izpust nevarnih snovi v vseh fazah njihovega življenjskega cikla, vključno z uporabo hierarhije ravnanja z odpadki;

(9) „vpliv na biotsko raznovrstnost“ pomeni vsako spremembo biotske raznovrstnosti, kot so številčnost ali porazdelitev vrst ali porazdelitev, struktura in funkcije habitatov in ekosistemov, kot neposreden ali posreden učinek neto ničelnih tehnologij v njihovem življenjskem ciklu;

(10) „energijska učinkovitost“ pomeni razmerje med proizvedeno energijo in vloženo energijo pri proizvodih, ki proizvajajo energijo, ali izkoristek pretvorbe, tj. razmerje med proizvedeno energijo in vloženo energijo pri proizvodih, ki pretvarjajo in shranjujejo energijo;

(11) „onesnaževanje“ pomeni onesnaževanje, kot je opredeljeno v členu 3, točka 2, Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([28]) in onesnaževanje, povezano z vodo, kot je opredeljeno v členu 2(33) Direktive 2000/60/ES;

(12) „časovna prožnost“ pomeni zmožnost udeležencev na trgu, da prilagodijo vzorce proizvodnje, dovajanja v omrežje in porabe ter tako prispevajo k potrebam sistema v ustreznih časovnih okvirih, na splošno z odzivanjem na tržne signale, zlasti v sektorju električne energije;

(13) „lokacijski vpliv“ pomeni zmožnost udeležencev na trgu, da pomagajo zadovoljevati potrebe elektroenergetskega sistema na podlagi izbire lokacije in priključne točke na omrežje;

(14) „povezava med nosilci energije“ pomeni zmožnost udeležencev na trgu, da s sredstvi za pretvorbo energije prenašajo energijo med nosilci energije.

Člen 3

Splošna načela

Necenovna merila na dražbah morajo biti v skladu s členom 26(1) Uredbe (EU) 2024/1735 skladna z naslednjimi splošnimi načeli:

(a) opredelijo in ocenijo se na objektiven, pregleden in nediskriminatoren način, pri čemer se upoštevajo cilji politike dražbe in morebitni prispevek vsake tehnologije k doseganju teh ciljev;

([28]) Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

(b) odražajo tržno zrelost obravnavanih tehnologij in se lahko oblikujejo z vključitvijo ustreznih zainteresiranih udeležencev na trgu, vključno z razvijalci, proizvajalci, civilno družbo in strokovnjaki, v različna necenovna merila, vključena pri dražbi;

(c) prispevajo k hitremu, učinkovitemu in trajnostnemu uvajanju energije iz obnovljivih virov na konkurenčen način, privabljajo zasebne naložbe in zagotavljajo koristi, kot so gotovost glede naložb;

(d) zagotovijo konkurenčen postopek za zbiranje ponudb in se izogibajo ustvarjanju nepremostljivih in neupravičenih vstopnih ovir ter nesorazmernih stroškov, hkrati pa podjetja, ki nimajo trdnega namena izvesti projekta in izpolnjevati projektnih specifikacij, odvračajo od licitiranja;

(e) uporabljajo se v skladu s pravom Unije in zavezami Unije na podlagi mednarodnih trgovinskih in naložbenih sporazumov;

(f) uporabljajo metode ocenjevanja, določene v zakonodaji Unije za to neto ničelno tehnologijo, kadar so na voljo;

(g) kadar delegirani akti na podlagi člena 4 Uredbe (EU) 2024/1781 določajo razrede učinkovitosti v zvezi z neto ničelnimi tehnologijami, ustrezna merila dražbe za uvajanje take neto ničelne tehnologije temeljijo na teh razredih učinkovitosti.

POGLAVJE II

OBVEZNA PREDIZBIRNA MERILA

Člen 4

Odgovorno poslovno ravnanje

1. Predizbirna merila, povezana z odgovornim poslovnim ravnanjem, od ponudnikov, razen če so fizične osebe, podjetja, ki ne spadajo na področje uporabe Direktive 2013/34/EU, kot je opredeljeno v členih 19a in 29a te direktive in njunih poznejših spremembah, ali skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, zahtevajo, da pri svojih poslovnih dejavnostih, povezanih z dražbo, sprejmejo ukrepe za obravnavo ključnih elementov skrbnega pregleda, določenih v členu 5(1), točke (a) do (g), Direktive (EU) 2024/1760 o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti.

2. Zadevni organi od ponudnikov, razen če so fizične osebe, podjetij, ki ne spadajo na področje uporabe Direktive 2013/34/EU, kot je opredeljeno v členih 19a in 29a navedene direktive in njunih poznejših spremembah, ali skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, zahtevajo, da o svojem odgovornem poslovnem ravnanju obvestijo javnost z javno izjavo, ki zajema vsaj ključne elemente iz točke 61(a) do (e) Priloge I k Delegirani uredbi (EU) 2023/2772.

3. Zadevni organi od fizičnih oseb, podjetij, ki ne spadajo na področje uporabe Direktive 2013/34/EU, kot je opredeljeno v členih 19a in 29a navedene direktive in njunih poznejših spremembah, ter skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, ki predložijo ponudbo v zvezi s projekti z zmogljivostjo več kot 10 MW, zahtevajo, da pri svojih poslovnih dejavnostih, povezanih z dražbo, poročajo o ključnih elementih skrbnega pregleda iz točke 61(c) in (d) Priloge I k Delegirani uredbi (EU) 2023/2772 ali uporabijo standarde poročanja o trajnostnosti za prostovoljno uporabo, priporočenih na ravni Unije, kadar so na voljo.

4. Zadevni organi lahko odstavka 1 in 2 uporabijo za fizične osebe, podjetja, ki ne spadajo na področje uporabe Direktive 2013/34/EU, kot je opredeljeno v njenih členih 19a in 29a in njunih poznejših spremembah, ter skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, ki predložijo ponudbo za projekte z zmogljivostjo več kot 10 MW. Če navedene odstavke uporabljajo za navedene ponudnike, se odstavek 3 ne uporablja.

Člen 5

Kibernetska varnost in varnost podatkov (predizbirna merila)

Predizbirna merila v zvezi s kibernetsko varnostjo in varnostjo podatkov od ponudnikov zahtevajo, da:

(a) sprejmejo ustrezne in sorazmerne tehnične, operativne in organizacijske ukrepe, ki odražajo načela vgrajene in privzete varnosti, da se zagotovi varnost omrežij in informacijskih sistemov obrata za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, po potrebi vključno z ukrepi iz člena 21(2) Direktive (EU) 2022/2555;

(b) če devet mesecev ali več pred objavo dražbe na področju uporabe člena 26 Uredbe (EU) 2024/1735 za ponudnika velja jurisdikcija tretje države, ki od ponudnika zahteva, da organom te tretje države sporoči informacije o ranljivostih programske ali strojne opreme, preden je znano, da so bile te ranljivosti izkoriščene, ali če obstaja javna izjava v imenu Unije ali države članice, ki izvaja dražbo, da so akterji groženj, ki delujejo na ozemlju te tretje države, izvajali zlonamerne kibernetske dejavnosti ali kampanje, predloži načrt za kibernetsko varnost, v katerem je opisano, kako ponudnik zagotavlja varnost obrata in celotnega sistema; ter natančneje sprejme potrebne tehnične, operativne in organizacijske ukrepe za zagotovitev, da se podatki, ki se uporabljajo za njegove poslovne dejavnosti, povezane z dražbo, ali nastajajo pri teh dejavnostih, hranijo v Evropskem gospodarskem prostoru in se ne prenašajo zunaj njega;

(c) če se ponudnik pri dobavi proizvodov informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT), ki se uporabljajo v obratu za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, ali storitev informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT), povezanih z njenim delovanjem, zanaša na dobavitelje, zagotovi in dokaže, da dobavitelji sprejmejo ukrepe iz točke (a) in kadar ti dobavitelji izpolnjujejo katerega koli od dveh pogojev iz točke (b) za ponudnike, da tudi ti dobavitelji sprejmejo ukrepe iz točke (b);

(d) zagotovi, da upravljavec s sedežem v Evropskem gospodarskem prostoru ohrani operativni nadzor nad obratom.

Člen 6

Zmožnost popolne in pravočasne izvedbe projekta

1. Predizbirna merila, povezana z zmožnostjo popolne in pravočasne izvedbe projekta, od ponudnikov zahtevajo, da predložijo dva ali več naslednjih dokumentov:

(a) dokumentacijo za identifikacijo ponudnika ali ponudnikov v primeru konzorcija ponudnikov;

(b) dokumentacijo, ki dokazuje skladnost z veljavnimi zakoni, vključno z vsemi ustreznimi dovoljenji, potrebnimi za gradnjo in upravljanje projekta, ali dokumentacijo, ki dokazuje upravičenost do pridobitve takih dovoljenj;

(c) dokumentacijo o finančnem in gospodarskem položaju podjetja, ki dokazuje njegovo finančno sposobnost za dokončanje projekta in plačevanje potencialnih obveznosti, namesto da bi vložilo predlog za stečaj ali se izognilo plačevanju teh obveznosti na druge načine, kot so zahteve glede najmanjšega čistega premoženja, dobička ali dolgoročne bonitetne ocene;

(d) opis projekta v skladu z zahtevami iz specifikacij dražbe;

(e) dokazila o tehnični izvedljivosti, znanju in izkušnjah za dokončanje projekta, vključno z dokazili o preteklih izkušnjah pri dokončanju podobnih projektov;

(f) časovni razpored gradnje in delovanja projekta, vključno z datumi vseh ustreznih vmesnih faz, ki vodijo do zaključka projekta.

2. Zahteve iz odstavka 1 tega člena se prilagodijo glede na stroške, tveganja in zmogljivost projekta, zrelost tehnologije, stopnjo inovativnosti, ki jo zahteva dražba, in druge ustrezne tržne pogoje.

POGLAVJE III

PRISPEVEK K ODPORNOSTI

Člen 7

Prispevek k odpornosti

1. Kadar Komisija devet mesecev ali več pred dnevom objave dražbe na področju uporabe člena 26 Uredbe (EU) 2024/1735 v skladu s členom 29(2) navedene uredbe ugotovi, da več kot 50 % dobave končnih proizvodov neto ničelnih tehnologij iz točk (a) do (f) tega pododstavka v Uniji izvira iz ene same tretje države ali da se je dobava končnih proizvodov neto ničelnih tehnologij iz točk (a) do (f) tega pododstavka s poreklom iz ene same tretje države v Uniji v dveh zaporednih letih v povprečju povečala za najmanj 10 odstotnih točk in dosega najmanj 40 % dobave v Uniji, zadevni organi dovolijo sodelovanje na dražbi ali dodelitev točk samo ponudbam, ki izpolnjujejo naslednje zahteve glede končnih proizvodov in glavnih posebnih komponent iz Izvedbene uredbe (EU) 2025/1178:

(a) pri fotovoltaičnih tehnologijah končni proizvodi niso sestavljeni v navedeni tretji državi in najmanj štiri glavne posebne komponente izvirajo iz navedene tretje države. Fotovoltaični inverterji in celice ali enakovredne komponente ne izvirajo iz navedene tretje države in fotovoltaični moduli niso sestavljeni v navedeni tretji državi;

(b) pri tehnologijah vetrne energije na kopnem končni proizvodi ne izvirajo iz navedene tretje države in največ tri glavne posebne komponente izvirajo iz navedene tretje države. Neposredni sistemi za prenos moči (vključno z generatorjem) in/ali sistemi za prenos moči z (vključno z generatorjem) ne izvirajo iz navedene tretje države;

(c) pri tehnologijah vetrne energije na morju končni proizvodi ne izvirajo iz navedene tretje države in največ štiri glavne posebne komponente izvirajo iz navedene tretje države. Neposredni sistemi za prenos moči (vključno z generatorjem) in/ali sistemi za prenos moči z gonilom (vključno z generatorjem) ne izvirajo iz navedene tretje države.

(d) pri elektrolizatorjih končni proizvodi ne izvirajo iz navedene tretje države in največ dve glavni posebni komponenti izvirata iz navedene tretje države. Sklad ne izvira iz navedene tretje države;

(e) pri tehnologijah toplotnih črpalk končni proizvodi ne izvirajo iz navedene tretje države in največ ena glavna posebna komponenta izvira iz navedene tretje države;

(f) pri vseh neto ničelnih tehnologijah, ki spadajo na področje uporabe člena 26 Uredbe (EU) 2024/1735, razen tistih iz točk (a) do (e), končni proizvodi ne izvirajo iz navedene tretje države.

Kadar Komisija devet mesecev ali več pred dnevom objave zadevne dražbe v skladu s členom 29(2) Uredbe (EU) 2024/1735 ugotovi, da poleg pogojev iz prvega pododstavka več kot 85 % dobave ene ali več glavnih posebnih komponent v Uniji izvira iz ene same tretje države, države članice dovolijo sodelovanje na dražbi ali dodelitev točk samo za ponudbe, pri katerih vsaj za eno od teh glavnih posebnih komponent količina navedene komponente s poreklom iz navedene tretje države ne presega 85 %.

Če se dražbe objavijo manj kot devet mesecev od dne, na katerega je Komisija nazadnje določila delež dobav Unije, ki izvirajo iz ene same tretje države iz prvega in tretjega pododstavka, zadevni organi ta odstavek uporabijo na podlagi navedene najnovejše določitve ali na podlagi prejšnje določitve. Če prejšnje določitve ni, lahko zadevni organi ta odstavek uporabijo na podlagi najnovejše določitve.

2. Kadar pogoji iz odstavka 1 niso izpolnjeni, vendar devet mesecev ali več pred dnevom objave dražbe na področju uporabe člena 26 Uredbe (EU) 2024/1735 Komisija ugotovi, da več kot 50 % dobave ene ali več glavnih posebnih komponent določene neto ničelne tehnologije v Uniji izvira iz ene same tretje države ali da se je dobava ene ali več glavnih posebnih komponent navedene neto ničelne tehnologije s poreklom iz ene same tretje države v Uniji v dveh zaporednih letih v povprečju povečala za najmanj 10 odstotnih točk in dosega najmanj 40 % dobave v Uniji, zadevni organi dovolijo sodelovanje na dražbi ali dodelijo točke samo ponudbam, pri katerih količina vsake od teh glavnih posebnih komponent s poreklom iz navedene tretje države ne presega 50 %. Pri uporabi te obveznosti lahko zadevni organi kombinirajo uporabo predizbirnih meril in meril za dodelitev za različne glavne posebne komponente.

Kadar delež dobave v Uniji s poreklom iz ene same tretje države iz prvega pododstavka presega 85 %, lahko zadevni organi povečajo omejitev največje količine komponent iz prvega pododstavka s 50 % na največ 85 %.

Če se dražbe objavijo manj kot devet mesecev od dne, na katerega je Komisija nazadnje določila delež dobav Unije, ki izvirajo iz ene same tretje države iz prvega in drugega pododstavka, zadevni organi ta odstavek uporabijo na podlagi navedene zadnje določitve ali na podlagi prejšnje določitve. Če prejšnje določitve ni, lahko zadevni organi ta odstavek uporabijo na podlagi najnovejše določitve.

3. Če Komisija ob objavi dražb v skladu s členom 29(2) Uredbe (EU) 2024/1735 za tehnologije vetrne energije na kopnem, tehnologije vetrne energije na morju in elektrolizatorje ne ugotovi, da več kot 50 % dobave določenega končnega proizvoda neto ničelne tehnologije v Uniji ali več kot 40 % z dvema zaporednima letoma povečanja v povprečju za najmanj 10 odstotnih točk izvira iz ene same tretje države, zadevni organi uporabijo merilo za odpornost tako, da dovolijo sodelovanje na dražbi ali dodelijo točke samo za ponudbe, pri katerih najmanj 75 % končnih proizvodov, ki so del ponudbe, izpolnjuje zahteve iz odstavka 1, v zvezi s končnimi proizvodi in glavnimi posebnimi komponentami s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, ali ki so bili sestavljeni v njej.

POGLAVJE IV

PRISPEVEK K TRAJNOSTNOSTI

Člen 8

Okoljska trajnostnost – ogljični odtis

1. Kadar se zadevni organi odločijo, da bodo prispevek dražbe k trajnostnosti iz člena 26(1), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1735 ocenili na podlagi merila za ogljični odtis, vključijo predizbirno merilo ali merilo za dodelitev ali kombinacijo obeh ter navedejo neto ničelne tehnologije, ki spadajo na področje uporabe člena 26 Uredbe (EU) 2024/1735, katerih ogljični odtis je treba oceniti na ravni projekta ali komponente, ter za vsako neto ničelno tehnologijo tudi veljavno objektivno, pregledno in nediskriminatorno metodologijo za oceno ogljičnega odtisa.

2. Od ponudnikov se zahteva, da izmerijo in sporočijo ogljični odtis z uporabo metod ocenjevanja življenjskega cikla, določenih v zavezujočem pravu Unije, ki posebej obravnava tehnologije energije iz obnovljivih virov v okviru dražbe, kadar so na voljo. Kadar sicer ni zavezujoče metodologije Unije za merjenje in sporočanje ogljičnega odtisa določene neto ničelne tehnologije, vendar obstaja zavezujoča metodologija Unije za izračun ogljičnega odtisa proizvoda, v aktu o določitvi metodologije pa je navedeno, da jo je mogoče uporabiti kot smernice za izračun ogljičnega odtisa določene neto ničelne tehnologije, se od ponudnikov zahteva, da izmerijo in sporočijo ogljični odtis za navedeno neto ničelno tehnologijo z uporabo navedene metodologije.

3. Če to ni določeno v uporabljeni metodologiji, zadevni organi opredelijo in objavijo funkcionalne enote, meje sistema in predpostavke, ki se uporabljajo za merjenje ogljičnega odtisa, ponudnikom pa zavežejo k temu, da o svojih izračunih poročajo na pregleden način. Če to ni določeno v uporabljeni metodologiji, nacionalni organi opredelijo in razkrijejo zahteve glede modeliranja in kakovosti podatkov za uporabljene specifične podatke, sekundarne podatke in podatkovne zbirke. Zadevni organi zahtevajo uporabo doslednih in reprezentativnih podatkov.

4. Za metodologije ogljičnega odtisa, ki niso zajete v odstavku 2 tega člena, mora ocena ogljičnega odtisa zajemati vsaj emisije toplogrednih plinov zaradi naslednjih faz življenjskega cikla zadevnih neto ničelnih tehnologij:

(i) pridobivanje, proizvodnja, predelava in prevoz virov;

(ii) proizvodni procesi;

(iii) električna energija/energija, ki se uporabljajo pri teh procesih;

(iv) prevoz komponent in končnega proizvoda;

(v) namestitev, delovanje in vzdrževanje;

(vi) razgradnja in konec življenjske dobe.

Člen 9

Okoljska trajnostnost – krožno gospodarstvo

1. Ko se zadevni organi odločijo, da bodo prispevek dražbe k trajnostnosti iz člena 26(1), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1735 ocenili na podlagi meril krožnega gospodarstva, kot so predizbirna merila ali merila za dodelitev ali kombinacija obojih, upoštevajo prispevek projektov, ki sodelujejo na dražbi, k enemu ali več naslednjim parametrom, če ti predstavljajo znaten del vpliva proizvoda na okolje:

— možnost recikliranja proizvodov, ki se nanaša na enega ali več ustreznih parametrov proizvoda, kot je določeno v točki (d) Priloge I k Uredbi (EU) 2024/1781,

— enostavnost popravila in vzdrževanja ali enostavnost posodobitve, ponovne uporabe, ponovne izdelave in obnove proizvodov, ki se nanaša na enega ali več ustreznih parametrov proizvoda iz točk (b), (c) in (e) Priloge I k Uredbi (EU) 2024/1781,

— uporaba ali vsebnost recikliranih materialov v proizvodih, vključno s kritičnimi surovinami.

2. Zadevni organi pri opredelitvi meril krožnega gospodarstva iz odstavka 1 uporabijo metode, določene v zakonodaji Unije, ki posebej obravnavajo neto ničelne tehnologije v okviru te izvedbene uredbe, kadar so na voljo. Če zakonodaja Unije takih metod ne določa ali se nanje ne sklicuje, zadevni organi uporabijo metode iz mednarodnih standardov, kadar so na voljo.

Člen 10

Okoljska trajnostnost – vpliv na biotsko raznovrstnost

1. Kadar se zadevni organi odločijo, da bodo prispevek dražbe k trajnostnosti iz člena 26(1), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1735 ocenili na podlagi meril, povezanih z vplivom delovanja neto ničelnih tehnologij na biotsko raznovrstnost, vključijo predizbirna merila ali merila za dodelitev ali kombinacijo obojih, da ocenijo prispevek projekta k izboljšanju vpliva neto ničelnih tehnologij na biotsko raznovrstnost v fazah njihove namestitve, delovanja in razgradnje, kot je določeno v odstavkih 2 in 3.

2. Kadar zadevni organi kot predizbirno merilo vključijo vpliv neto ničelnih tehnologij na biotsko raznovrstnost, mora merilo vključevati naslednje elemente:

(a) prisotnost sistema za spremljanje pozitivnih in negativnih vplivov obrata na biotsko raznovrstnost med fazo namestitve, delovanja in razgradnje;

(b) zavezo za izvajanje prilagoditvenih rešitev za ublažitev morebitnih negativnih vplivov na biotsko raznovrstnost, kot so bili ugotovljeni v okoljskih presojah, ki se po potrebi izvedejo v skladu z Direktivo 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([29]) in/ali Direktivo Sveta 92/43/EGS ([30]) in v skladu s točko (a) tega odstavka in zagotovijo učinkovitost rešitev za pozitiven prispevek k biotski raznovrstnosti ob uvedbi takih rešitev.

Sistem iz točke (a) prvega pododstavka spremlja vplive na kopno, nad kopnim, v tleh, v vodi, na morskem dnu, nad morskim dnom, nad morsko gladino, vključno s hrupom in onesnaževanjem, kot je ustrezno glede na zadevno tehnologijo.

Podatki in informacije, ki jih zbere sistem iz točke (a) prvega pododstavka, se izmenjajo vsaj z znanstveno skupnostjo in javnimi organi, razen če gre za poslovno občutljive informacije.

3. Kadar zadevni organi kot merilo za oddajo vključijo vpliv neto ničelnih tehnologij na biotsko raznovrstnost, mora merilo zahtevati neto pozitivne prispevke k biotski raznovrstnosti ([31]), kadar jih javni organ določi kot pomembne, na enem ali več naslednjih področij:

(a) ohranjanje habitatov ali vrst ali obojega v skladu z Direktivo 92/43/EGS;

(b) ohranjanje prostoživečih ptic, vključno z njihovimi habitati, v skladu z Direktivo 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([32]);

(c) obnova ekosistemov v skladu z Uredbo (EU) 2024/1991;

(d) pri objektih in napravah na morju doseganje dobrega okoljskega stanja v skladu z Direktivo 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([33]);

(e) doseganje dobrega stanja voda v skladu z Direktivo 2000/60/ES.

Ukrepi za izpolnjevanje tega merila se lahko izvajajo na kraju samem ali drugje.

Člen 11

Okoljska trajnostnost – energijska učinkovitost

1. Kadar se zadevni organi odločijo, da bodo prispevek dražbe k trajnostnosti iz člena 26(1), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1735 ocenili na podlagi meril energijske učinkovitosti, vključijo predizbirno merilo ali merilo za dodelitev ali kombinacijo obeh, ki določa proizvode, katerih energijska učinkovitost se ocenjuje, in za vsak proizvod veljavno metodologijo ocenjevanja. Energijska učinkovitost se meri in ocenjuje na podlagi metod za zadevni proizvod, določenih v zakonodaji Unije, kadar so na voljo.

2. Kadar je proizvod zajet v delegiranem aktu, sprejetem na podlagi Uredbe (EU) 2017/1369, Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([34]) ali z izvedbenim aktom Komisije, povezanim z njim, bo merilo iz odstavka 1 skladno z merilom iz člena 7(2) Uredbe (EU) 2017/1369.

([29]) Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 26, 28.1.2012, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

([30]) Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([31]) Neto pozitivni prispevki k biotski raznovrstnosti so dodatni rezultati ohranjanja/obnove, ki presegajo izravnalne ukrepe, tj. ukrepe za izravnavo preostalih, neizogibnih škodljivih vplivov na biotsko raznovrstnost, ki izhajajo iz projekta po sprejetju ustreznih ukrepov za preprečevanje in blažitev.

([32]) Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

([33]) Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Okvirna direktiva o morski strategiji) (UL L 164, 25.6.2008, str. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj).

([34]) Direktiva 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku (UL L 153, 18.6.2010, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/30/oj).

3. Kadar je proizvod, ki ga odstavek 2 ne zajema, zajet v izvedbenem ukrepu v okviru Direktive 2009/125/ES, se merilo nanaša na proizvode, ki izpolnjujejo merila energijske učinkovitosti iz navedenega izvedbenega ukrepa.

4. Kadar proizvod ni zajet v odstavku 2 ali 3, se energijska učinkovitost meri in oceni na podlagi drugih metod, določenih v zakonodaji Unije, kadar so na voljo.

5. Kadar zakonodaja Unije ne določa ustreznih metod in se odstavek 4 ne uporablja, se energijska učinkovitost meri in ocenjuje na podlagi mednarodnih standardov.

Člen 12

Okoljska trajnostnost – učinkovita raba vode in rešitve za preprečevanje onesnaževanja vode

1. Kadar se zadevni organi odločijo, da bodo prispevek dražbe k trajnostnosti iz člena 26(1), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1735 ocenili na podlagi meril, povezanih z vodo, vključijo predizbirna merila ali merila za dodelitev ali kombinacijo obojih, da ocenijo prispevek delovanja projekta k ohranjanju in po potrebi izboljšanju stanja vodnih teles.

2. Kadar zadevni organi kot predizbirno merilo vključijo vpliv neto ničelnih tehnologij, povezan z vodo, mora merilo vključevati naslednje elemente:

(a) prisotnost sistema za spremljanje pozitivnih in negativnih vplivov naprave na vodo med vsemi ustreznimi fazami življenjskega cikla;

(b) zavezo za izvajanje prilagoditvenih rešitev za preprečevanje negativnih vplivov na stanje voda in zagotavljanje učinkovitosti rešitev za ustvarjanje pozitivnih vplivov, kadar je to ustrezno, in prispevanje k ohranjanju ali doseganju dobrega stanja voda, kot je razvidno iz sistema spremljanja iz točke (a);

3. Kadar ustrezni organi kot merilo za dodelitev vključijo vpliv neto ničelnih tehnologij, povezan z vodo, mora merilo zahtevati pozitivne prispevke za doseganje ali ohranjanje dobre kakovosti in količine vode v skladu z Direktivo 2000/60/ES.

Člen 13

Okoljska trajnostnost – onesnaževanje

Kadar se zadevni organi odločijo, da bodo prispevek dražbe k trajnostnosti iz člena 26(1), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1735 ocenili z merili, povezanimi z onesnaževanjem, vključijo predizbirna merila ali merila za dodelitev ali kombinacijo obojih, da ocenijo prispevek projekta k zmanjšanju onesnaževanja, razen onesnaževanja s toplogrednimi plini, med namestitvijo, delovanjem in razgradnjo. Ustrezne metodologije, pragovi in mehanizmi skladnosti se opredelijo v skladu s pravom Unije in na njegovi podlagi, če je na voljo, ter ob upoštevanju meril iz Dodatka C k Delegirani uredbi (EU) 2023/2486, kot je ustrezno.

Člen 14

Prispevek k trajnostnosti: inovacija

1. Kadar se zadevni organi odločijo, da bodo prispevek dražbe k trajnostnosti iz člena 26(1), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1735 ocenili na podlagi meril za inovacije, morajo po potrebi razlikovati med:

(a) dražbami, namenjenimi izključno inovacijam, ki so posebej osredotočene na spodbujanje novih tehnologij ali rešitev in

(b) dražbami, ki niso posebej osredotočene na inovacije kot glavno merilo za dražbo.

Pri obeh vrstah dražb se z uporabo predizbirnih meril ali meril za dodelitev, ki so namenjena inovacijam, uvede zahteva, da morajo vsi projekti dosegati minimalno raven izboljšanja ključnih kazalnikov uspešnosti, ki presega najsodobnejše tehnologije in rešitve, ki so že na trgu, in je povezana s predmetom dražbe, na kateri sodelujejo.

2. Poleg zahtev iz odstavka 1, drugi pododstavek, se prispevek dražb iz točke (a) odstavka 1 k inovacijam na podlagi predizbirnih meril oceni z uvedbo zahteve, da morajo imeti vsi projekti določeno stopnjo zrelosti. Za to vrsto dražb morajo zadevni organi vključiti dodatne zahteve, ki izbranega ponudnika zavezujejo k razširjanju znanja o rezultatih inovacijskih projektov ali ponujanju licenc za rezultate raziskav in razvojne projekte, ki so zaščiteni s pravicami intelektualne lastnine, po tržni ceni ter na neizključni in nediskriminatorni podlagi, da jih lahko uporabljajo zainteresirane strani v EGP.

3. Poleg zahtev iz odstavka 1, drugi pododstavek, se prispevek dražb iz točke (b) odstavka 1 k inovacijam na podlagi predizbirnih meril oceni z uvedbo zahteve, da morajo imeti vsi projekti določeno stopnjo zrelosti. Za to vrsto dražb lahko zadevni organi vključijo tudi dodatne zahteve v zvezi s praksami širjenja znanja o rezultatih inovacijskih projektov ali praksami licenciranja za nadaljnje raziskovalne rezultate in razvojne projekte, ki so zaščiteni s pravicami intelektualne lastnine, po tržni ceni ter na neizključni in nediskriminatorni podlagi, da jih lahko uporabljajo zainteresirane strani v EGP.

4. Raven zrelosti inovacije, predlagane na dražbi iz odstavkov 2 in 3, se po potrebi oceni z verodostojnimi in uveljavljenimi metodami, kot je sklicevanje na raven tehnološke pripravljenosti.

Člen 15

Prispevek k trajnostnosti: povezovanje energetskega sistema

1. Kadar se zadevni organi odločijo, da bodo prispevek dražbe k trajnostnosti iz člena 26(1), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1735 ocenili na podlagi meril za povezovanje energetskega sistema, upoštevajo prispevek sodelujočih projektov k zadovoljevanju potreb sistema, ki izhajajo iz njihovega delovanja, na podlagi časovne prožnosti, lokacijskega vpliva in povezav med nosilci energije pod pogoji iz odstavkov 2, 3 in 4.

2. Časovna prožnost sodelujočega projekta se oceni glede na predlagane rešitve v obliki novih naložb ali nabave preko tretjih oseb, zlasti v obliki kombinacije več tehnologij za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, kombinacije proizvodnih sredstev in sredstev za shranjevanje električne energije ali kombinacije proizvodnih sredstev in odjemnih sredstev ali rešitev. Razen če je to ustrezno utemeljeno, ta ocena ne izključuje nobene tehnologije, ki lahko prispeva k obravnavanju ugotovljenih potreb sistema.

3. Lokacijski vpliv sodelujočega projekta na potrebe sistema se oceni glede na kombinacijo njegovih ustreznih lastnosti, vključno z njegovim časovnim profilom proizvodnje ali proizvodno zmogljivostjo, ter izbiro lokacije in točke za priključitev na omrežje, pri čemer se upošteva načrtovanje omrežja.

4. Zmožnost sodelujočega projekta za ustvarjanje povezav med nosilci energije se oceni glede na njegovo zmogljivost za prenos energije iz obnovljivih virov med nosilci energije in zlasti glede na to, ali vključuje kombinacijo proizvodnih sredstev in sredstev za pretvorbo energije.

POGLAVJE V

OCENJEVANJE IN SKLADNOST Z MERILI

Člen 16

Ocenjevanje predizbirnih meril ali meril za dodelitev na dražbah in vidikov skladnosti

1. Zadevni organi določijo pregledno, objektivno in nediskriminatorno metodologijo za ocenjevanje ponudb glede na izbrana necenovna merila, zlasti s kvantitativno oceno meril na podlagi metode točkovanja, vzpostavljene in objavljene pred postopkom za zbiranje ponudb. Kadar kvantitativna ocena ni mogoča, se lahko zagotovi kvalitativna ocena necenovnih meril, če je to utemeljeno z zastavljenimi cilji javne politike in če je zasnovana tako, da zmanjšuje upravno breme in tveganje pravnih sporov. Metodologija za ocenjevanje ponudb se oblikuje po posvetovanju in sodelovanju z deležniki in strokovnjaki. Kadar zadevni organi nimajo dovolj informacij za vnaprejšnjo določitev metode točkovanja, se lahko točkovanje za določen vidik določi tudi s sklicevanjem na najboljšega ponudnika za zadevno necenovno merilo. V tem primeru se sprejmejo ukrepi za omejitev strateškega licitiranja.

2. Vsi ponudniki na dražbi se ob predložitvi ponudbe ali prej zavežejo, da bodo izpolnjevali zahteve in specifikacije za dražbo, vključene v njihovo ponudbo. Zadevni organi odločijo, kdaj morajo ponudniki dokazati skladnost z necenovnimi merili, kar se lahko zgodi v različnih časovnih obdobjih v celotnem času trajanja projekta, kot je ustrezno.

3. Razen ponudnikov, ki se štejejo za fizične osebe, podjetij, ki ne spadajo na področje uporabe Direktive 2013/34/EU, kot je opredeljeno v členih 19a in 29a navedene direktive ter njunih poznejših spremembah, in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, kot je opredeljeno v členu 2(16) Direktive (EU) 2018/2001, se skladnost z merili iz člena 4 oceni glede na ustrezne podporne izjave, ki jih zagotovijo neodvisne tretje strani. Ponudniki, za katere velja poročanje o trajnostnosti v skladu z Direktivo 2013/34/EU lahko predložijo ustrezne informacije o tem, kako izpolnjujejo zahteve iz člena 4 v obliki, ki je tam navedena.

4. Skladnost z merili iz člena 5 se oceni tako, da se od ponudnikov zahteva, da predložijo načrt za kibernetsko varnost projekta za zbiranje ponudb in ga med izvajanjem projekta redno posodabljajo.

5. Skladnost z merili iz člena 7 se oceni tako, da se od ponudnikov zahteva predložitev carinske dokumentacije v skladu z Uredbo (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([35]), če je na voljo, in drugih ustreznih dokumentov, ki dokazujejo poreklo ali kraj sestavljanja neto ničelne tehnologije ali njenih glavnih posebnih komponent, vključno z računi ali kakor koli drugače.

6. Zadevni organi, ki uporabljajo necenovna merila, morajo zagotoviti njihovo upoštevanje.

7. Zadevni organi od ponudnikov zahtevajo, da predložijo ustrezna jamstva za zagotovitev skladnosti z merili, ki jih zajema ta uredba, določenimi v specifikacijah dražbe, kot so jamstva za resnost ponudbe, jamstva za dokončanje in jamstva za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti.

8. Zadevni organi pri določanju ravni jamstev iz odstavka 7 upoštevajo tudi vidike, kot so stroški projekta, projektna tveganja, projektna zmogljivost, vrednost te zmogljivosti za energetski sistem, zrelost tehnologije, stopnja inovativnosti, ki jo zahteva dražba, drugi ustrezni tržni pogoji in narava kršitve. Raven jamstev mora biti dovolj visoka, da bi odvračala od strategij licitiranja, katerih namen je nespoštovanje necenovnih meril.

([35]) Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

Člen 17

Kazni

1. Zadevni organi morajo določiti kazni za neizpolnjevanje meril iz te uredbe. Te kazni so lahko v različnih oblikah, kot so pavšalne kazni, dnevne kazni, znižanja ali ukinitev podpore ali izključitev iz sodelovanja v prihodnjih krogih dražb.

2. Zadevni organi pri določanju ravni kazni iz odstavka 1 upoštevajo tudi vidike, kot so stroški projekta, projektna tveganja, projektna zmogljivost, vrednost te zmogljivosti za energetski sistem, zrelost tehnologije, stopnja inovativnosti, ki jo zahteva dražba, drugi ustrezni tržni pogoji in narava kršitve. Višina kazni mora biti dovolj visoka, da odvrača od strategij licitiranja, katerih namen je nespoštovanje necenovnih meril.

POGLAVJE VI

KONČNE DOLOČBE

Člen 18

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 23. maja 2025

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN